

Sygn. akt I NSW 5890/20

UCHWAŁA

Dnia 3 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Leszek Bosek

SSN Paweł Czubik

SSN Tomasz Demendecki

SSN Marek Dobrowolski

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Oktawian Nawrot

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski

SSN Marek Siwek

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Maria Szczepaniec

SSN Krzysztof Wiak

SSN Jacek Widło

SSN Grzegorz Żmij

Protokolant: Przemysław Szuty

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 3 sierpnia 2020 r.,

z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

sprawy ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych 28 czerwca 2020 r. i 12 lipca 2020 r.,

na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

po uwzględnieniu obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 13 lipca 2020 r. o wynikach ponownego głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1238) oraz biorąc pod uwagę wnioski Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

na podstawie art. 129 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz 324 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504 oraz z 2020 r. poz. 568),

stwierdza ważność wyboru Andrzeja Sebastiana Dudy na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanego 12 lipca 2020 r.

SSN Antoni Bojańczyk	.....
SSN Leszek Bosek	.....
SSN Paweł Czubik	.....
SSN Tomasz Demendecki	.....
SSN Marek Dobrowolski	.....
SSN Paweł Księżak	.....
SSN Marcin Łochowski	.....
SSN Oktawian Nawrot	.....
SSN Janusz Niczyporuk	.....
SSN Adam Redzik	.....
SSN Mirosław Sadowski	.....

SSN Marek Siwek	.....
SSN Ewa Stefańska	.....
SSN Aleksander Stępkowski	.....
SSN Maria Szczepaniec	.....
SSN Krzysztof Wiak	.....
SSN Jacek Widło	.....
SSN Grzegorz Żmij	.....

UZASADNIENIE

Podstawą prawną przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych postanowieniem Marszałka Sejmu z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 988), których data została wyznaczona na niedzielę 28 czerwca 2020 r., były: art. 127 w związku z art. 128 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504 oraz z 2020 r. poz. 568; dalej: Kodeks wyborczy lub k.wyb.) oraz ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 979; dalej: u.wyb.2020).

W przeprowadzonym 28 czerwca 2020 r. pierwszym głosowaniu żaden z kandydatów nie otrzymał więcej niż połowy głosów ważnych, co stwierdziła Państwowa Komisja Wyborcza w obwieszczeniu z 30 czerwca 2020 r. o wynikach głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1163), czego następstwem było przeprowadzenie 12 lipca 2020 r. ponownego głosowania na dwóch kandydatów: Andrzeja Sebastiana Dudę i Rafała Kazimierza Trzaskowskiego, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą liczbę głosów. W obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej z 13 lipca 2020 r. o wynikach ponownego głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1238) stwierdzono, iż w ponownym głosowaniu 12 lipca 2020 r., spośród dwóch kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej więcej głosów otrzymał i – stosownie do art. 127 ust. 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 292 § 4 Kodeksu wyborczego – na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej został wybrany Andrzej Sebastian Duda.

Przepis art. 324 § 1 k.wyb. przewiduje, że Sąd Najwyższy, na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz po rozpoznaniu protestów, rozstrzyga o ważności wyboru Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 1a tego przepisu, w sprawie, o której mowa w § 1, Sąd Najwyższy orzeka w składzie całej właściwej izby. Stosownie do art. 26 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 ze zm.) stwierdzanie ważności wyborów należy do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Art. 15 ust. 3 u.wyb.2020 przewiduje, że uchwałę w sprawie, o której mowa w art. 324 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy podejmuje w ciągu 21 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą.

Sąd Najwyższy zapoznał się z treścią sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opiniami wydanymi w wyniku rozpoznania protestów wyborczych.

Sprawozdanie Państwowej Komisji Wyborczej z wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 28 czerwca 2020 r., przyjęte 27 lipca 2020 r., obejmuje informacje dotyczące wyborów zarządzonych na 10 maja 2020 r. oraz zarządzonych na 28 czerwca 2020 r.

W odniesieniu do wyborów zarządzonych postanowieniem Marszałka Sejmu z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 184), których data została wyznaczona na niedzielę 10 maja 2020 r., Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że podjęła wszystkie czynności związane z przeprowadzeniem wyborów, do których była zobowiązana przepisami prawa. Jednakże 18 kwietnia 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 695), na mocy której zawieszono zostały obowiązki informacyjne wynikające z przepisów Kodeksu wyborczego, nałożone na wójtów i komisarzy wyborczych, a także przepisy dotyczące wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania, głosowania korespondencyjnego i głosowania przez pełnomocnika oraz regulujące kompetencje Państwowej Komisji Wyborczej w zakresie ustalenia wzoru karty do głosowania i zarządzenia druku kart. To spowodowało, że głosowanie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 10 maja 2020 r. było niemożliwe. Komunikat w tej sprawie Państwowa Komisja Wyborcza podała do wiadomości publicznej 7 maja 2020 r. Z kolei 9 maja 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej zarządzonych w 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 827), przewidująca wyłącznie głosowanie korespondencyjne, jednakże do 10 maja 2020 r., tj. do dnia głosowania, wyborcom nie zostały doręczone pakiety wyborcze. W konsekwencji 10 maja 2020 r. wybory nie odbyły się.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że zaistniała sytuacja nie jest uregulowana w przepisach prawa. Nie było możliwe sporządzenie protokołu głosowania, stwierdzenie wyników wyborów ani sporządzenie sprawozdania. Z uwagi na to, uwzględniając całościowo istniejący stan prawny i faktyczny, na posiedzeniu 10 maja 2020 r. Państwowa Komisja Wyborcza uznała jednogłośnie, że brak możliwości głosowania na kandydatów równoważny jest w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k.wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów (uchwała nr 129/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. z 2020 r. poz. 967).

W drugiej części sprawozdania Państwowa Komisja Wyborcza przedstawiła informację dotyczącą wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych 28 czerwca 2020 r. i 12 lipca 2020 r.

Z treści tego sprawozdania wynika, że co do zasady wybory przebiegały w sposób prawidłowy. Obwodowe komisje wyborcze dokonały ustalenia wyników głosowania i sporządziły protokoły głosowania poprawnie, bez błędów wymagających ponownego liczenia głosów i sporządzenia protokołów, a naruszenia prawa wyborczego były nieliczne. W konkluzji, Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie posiadanych dokumentów oraz uzyskanych informacji o przebiegu głosowania i wyborów 28 czerwca 2020 r. i 12 lipca 2020 r., nie stwierdziła naruszeń prawa wyborczego, które mogły wywrzeć wpływ na wyniki głosowania i wynik wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonymi na 28 czerwca 2020 r. (pierwsze głosowanie) i na 12 lipca 2020 r. (ponowne głosowanie), w Sądzie Najwyższym w repertorium NSW, prowadzonym m.in. dla protestów wyborczych, zarejestrowano 5847 spraw wywołanych wniesieniem protestów.

Przystępując do rozpoznawania protestów wyborczych, Sąd Najwyższy w pierwszej kolejności zbadał kwestię ich dopuszczalności. Stwierdzając istnienie przesłanek negatywnych w tym względzie, bez dalszego biegu pozostawiono około 88% protestów, przede wszystkim z uwagi na: 1) niedotrzymanie terminu przewidzianego do wniesienia protestu wyborczego (art. 15 ust. 2 u.wyb.2020); 2) złożenie protestu przez osobę do tego nieuprawnioną (art. 82 § 4 i 5 k.wyb.) lub dotyczącego sprawy, co do której w Kodeksie wyborczym przewidziano możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej (art. 322 § 2 k.wyb.); 3) sformułowanie zarzutów niemieszczących się w zakresie podstaw wniesienia protestu (art. 82 § 1 k.wyb.), w tym w szczególności odnoszących się do kwestii finansowania kampanii wyborczej i sposobu prezentacji kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w mediach publicznych, przebiegu procesu legislacyjnego, zgodności funkcjonowania organów państwa oraz treści ustaw i aktów normatywnych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej; 4) nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów, na których oparte zostały zarzuty protestu (art. 321 § 3 k.wyb.).

W 93 przypadkach Sąd Najwyższy wyraził opinię, że zarzuty protestu są zasadne – w całości lub w części – lecz stwierdzone naruszenia nie miały wpływu na wynik wyborów.

Za zasadne uznane zostały zarzuty dotyczące:

- braku wysyłki pakietu wyborczego (I NSW 134/20, I NSW 2106/20);
- wysyłki pakietu wyborczego na błędny adres, mimo podania prawidłowych danych adresowych przez wyborcę (I NSW 91/20);
- nieprawidłowego zaadresowania przesyłki zawierającej pakiet wyborczy (I NSW 134/20);
- braku należytej staranności w zakresie doręczenia wyborcy pakietu wyborczego, co skutkowało niedoręczeniem mu pakietu wyborczego (I NSW 85/20, I NSW 139/20, I NSW 4753/20, I NSW 5535/20);
- omyłkowej wysyłki pakietu wyborczego w sytuacji, gdy wyborca wnosił o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania (I NSW 5507/20);
- błędnego stwierdzenia przez organy wyborcze, że pakiet wyborczy do głosowania korespondencyjnego może być wysłany tylko na adres mieszczący się na terenie gminy, w której wyborca jest wpisany do spisu wyborców (I NSW 139/20, I NSW 2266/20, I NSW 5318/20);

- doręczenia wyborcy niekompletnego pakietu wyborczego (I NSW 91/20, I NSW 1059/20, I NSW 5855/20);
- nieodebrania przez konsula przesyłki zawierającej kopertę zwrotną, mimo wysłania jej w terminie przez wyborcę (I NSW 2302/20);
- niezapewnienia tajności głosowania poprzez zastosowanie przy głosowaniu korespondencyjnym kopert na tyle przezroczystych, że możliwym było stwierdzenie, na kogo wyborca oddał swój głos (I NSW 89/20, I NSW 91/20, I NSW 331/20, I NSW 381/20, I NSW 1261/20);
- wydania karty do głosowania nieopatrzonej pieczęcią obwodowej komisji wyborczej (I NSW 1232/20, I NSW 1836/20, I NSW 2303/20, I NSW 2481/20);
- niedostosowania lokalu wyborczego do potrzeb osób niepełnosprawnych w sytuacji, gdy lokal ten został oznaczony jako dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (I NSW 3313/20);
- istnienia rozbieżności pomiędzy stwierdzoną liczbą kart do głosowania otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą, ustaloną po ich przeliczeniu przed rozpoczęciem głosowania, a sumą niewykorzystanych kart do głosowania i liczbą wyborców, którym wydano karty do głosowania (I NSW 2090/20);
- nieprawidłowego wypełniania obowiązków przez członków obwodowej komisji wyborczej, polegającego na przyjęciu od wyborcy, w pierwszym głosowaniu, omyłkowo przedstawionego zaświadczenia o prawie do głosowania, uprawniającego do oddania głosu w ponownym głosowaniu (I NSW 511/20, I NSW 4815/20);
- nieuprawnionego zatrzymania przez członka obwodowej komisji wyborczej dokumentu zawierającego oba zaświadczenia o prawie do głosowania (uprawniające do oddania głosu w pierwszym i ponownym głosowaniu), umieszczone na jednej kartce papieru (I NSW 1727/20);
- niedopełnienia przez członków obwodowej komisji wyborczej obowiązku zamknięcia i opieczętowania urny wyborczej (I NSW 1589/20);
- nieuprawnionego stwierdzenia przez członków obwodowej komisji wyborczej, że zaświadczenie o utracie dowodu osobistego, wydane przez podinspektora ds. dowodów osobistych, jest dokumentem stwierdzającym tożsamość wyborcy (I NSW 630/20);
- nieprawidłowego uznania za ważny głosu, oddanego na karcie do głosowania, w której wyborca nie umieścił znaku „x”, a jedynie pojedynczą kreskę przy nazwisku jednego z kandydatów (I NSW 892/20);

- nieprawidłowego uznania za nieważny głosu oddanego na karcie do głosowania, na której umieszczono, w sposób w większości czytelny, pieczęć obwodowej komisji wyborczej (I NSW 1589/20);
- pracy członków obwodowej komisji wyborczej w tzw. podgrupach (I NSW 803/20, I NSW 1589/20);
- braku weryfikacji tożsamości wyborcy przed wydaniem mu karty do głosowania (I NSW 1608/20);
- odmowy wydania wyborcy karty do głosowania z uwagi na fakt, że w rubryce spisu wyborców, przeznaczonej na jego podpis, widniał już podpis innej osoby (I NSW 1517/20, I NSW 1557/20, I NSW 1953/20, I NSW 2149/20, I NSW 3595/20, I NSW 5253/20);
- błędnego dopuszczenia wyborcy do głosowania po złożeniu przez niego podpisu w odpowiedniej rubryce spisu wyborców, w sytuacji, gdy dane te powinny zostać wykreślone, a wyborca, celem oddania głosu, winien przedstawić zaświadczenie o prawie do głosowania (I NSW 155/20);
- braku podania do publicznej wiadomości wyników głosowania przez wywieszenie w lokalu wyborczym, w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców, kopii protokołu głosowania w obwodzie (I NSW 5603/20);
- prowadzenia agitacji w lokalu wyborczym w dniu wyborów (I NSW 4032/20);
- nieumieszczenia wyborcy w spisie wyborców, mimo uprzedniego pozytywnego rozpatrzenia jego wniosku o dopisanie do spisu wyborców (I NSW 1210/20, I NSW 2786/20, I NSW 2974/20, I NSW 5767/20);
- nieumieszczenia wyborcy w spisie wyborców w dniu głosowania związanego z wcześniejszym pobytem wyborcy w zakładzie leczniczym (I NSW 3684/20, I NSW 5226/20);
- niewykreślenia wyborcy ze spisu wyborców pomimo wydania mu zaświadczenia o prawie do głosowania (I NSW 2139/20);
- braku skutecznego poinformowania wyborcy o umieszczeniu go, z mocy prawa, w spisie wyborców w odrębnym obwodzie wyborczym (I NSW 1739/20);
- braku dopisania wyborcy do spisu wyborców w obwodzie głosowania w Polsce, pomimo wykreślenia go ze spisu wyborców w obwodzie głosowania za granicą (I NSW 3365/20);
- bezzasadnego wykreślenia wyborcy ze spisu wyborców, do którego wcześniej został on dopisany na swój wiosek (I NSW 2277/20);

- wykreślenia wyborcy ze spisu wyborców bez jego wniosku i wiedzy, połączonego z jednoczesnym dopisaniem tego wyborcy, także bez jego wiedzy, do spisu wyborców w innym obwodzie głosowania (I NSW 408/20);

- wprowadzenia wyborcy w błąd co do możliwości wpisania na listę wyborców w Polsce, co z uwagi na upływ terminów określonych w prawie wyborczym uniemożliwiło mu skorzystanie z czynnego prawa wyborczego (I NSW 280/20);

- umieszczenia wyborcy w dwóch spisach wyborców, co hipotetycznie umożliwiało mu oddanie dwóch ważnych głosów (I NSW 491/20, I NSW 1210/20, I NSW 4107/20, I NSW 4900/20, I NSW 5299/20);

- umieszczenia wyborcy w niewłaściwym spisie wyborców (I NSW 5226/20);

- wprowadzenia wyborcy w błąd co do braku możliwości wydania i wysłania mu zaświadczenia o prawie do głosowania (I NSW 3125/20);

- wadliwego wystawienia zaświadczenia o prawie do głosowania, co skutkowało niedopuszczeniem wyborcy do głosowania (I NSW 2424/20, I NSW 2949/20, I NSW 3669/20);

- wydania zaświadczenia o prawie do głosowania w terminie uniemożliwiającym skorzystanie przez wyborcę z przysługującego mu czynnego prawa wyborczego (I NSW 372/20, I NSW 2144/20, I NSW 2974/20);

- nieuzasadnionej odmowy wydania karty do głosowania ze względu na brak opatrzenia hologramem przedstawionego przez wyborcę zaświadczenia o prawie do głosowania sporządzonego przez konsula (I NSW 2255/20).

Zarzuty pozostałych protestów zostały uznane za bezzasadne – przede wszystkim z uwagi na ich nieudowodnienie, błędną interpretację przepisów Kodeksu wyborczego oraz ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego, dokonaną przez wnoszących owe protesty, a także ze względu na stwierdzone w toku postępowania w sprawach wywołanych wniesieniem tych protestów prawidłowe wywiązanie się przez organy wyborcze oraz konsulów z obowiązków nałożonych na nich przez przepisy prawa wyborczego.

Działając na podstawie art. 129 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy bierze pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć znaczenie

dla ważności wyborów, również te, które nie mogły być przedmiotem zarzutów protestu wyborczego.

W ramach tak zakreślonej kompetencji Sąd Najwyższy zważył, że w państwie demokratycznym wybory są nieodzowną instytucją życia publicznego, pozwalającą na wyłanianie przedstawicieli sprawujących władzę w imieniu suwerena, którym jest Naród. Prawo wyborcze ma służebny charakter, gdyż umożliwia wybór organów przedstawicielskich. Konieczność zapewnienia ciągłości władzy państwowej w oparciu o legitymację demokratyczną musi być priorytetem normatywnym również w sytuacjach wyjątkowych.

W demokratycznym państwie prawnym niedopuszczalne jest stworzenie takich warunków prawnych i faktycznych, w których akt wyborczy nie może zostać zrealizowany. Mimo niewprowadzenia żadnego z przewidzianych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanów nadzwyczajnych, wybory 10 maja 2020 r. nie odbyły się. Wobec zaistnienia takiej, nieprzewidzianej Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej sytuacji, obowiązkiem państwa było niezwłoczne doprowadzenie do przeprowadzenia wyborów.

Mając na uwadze dwie wartości konstytucyjne, tj. konieczność zapewnienia warunków dla wyrażenia woli suwerena co do osoby przyszłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i konieczność uszanowania terminów konstytucyjnych, Sąd Najwyższy uznał, że w opisanych okolicznościach ponowne zarządzenie przez Marszałka Sejmu 3 czerwca 2020 r. wyborów na dzień 28 czerwca 2020 r. – w związku z treścią uchwały Państwowej Komisji Wyborczej nr 129/2020 z 10 maja 2020 r. – pozwoliło zrealizować obie te wartości w najwyższym możliwym stopniu.

Podstawą wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. stała się ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego, uchwalona zaledwie 26 dni przed wyborami.

Sąd Najwyższy w pełni podziela stanowisko Trybunału Konstytucyjnego akcentujące stabilność procesu wyborczego oraz prawa wyborczego (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z: 3 listopada 2006 r., K 31/06; 28 października 2009 r., Kp 3/09; 20 lipca 2011 r., K 9/11), co oznacza, że poza „nadzwyczajnymi okolicznościami o charakterze obiektywnym”

niedopuszczalne jest wprowadzanie istotnych zmian w prawie wyborczym w okresie sześciomiesięcznej „ciszy legislacyjnej” przed wyborami, które miałyby być organizowane w oparciu o nowe przepisy.

Równocześnie Sąd Najwyższy zauważył, że prawo wyborcze nie przewiduje rozwiązań adekwatnych do tak szczególnej sytuacji, jaka powstała w związku z pandemią wywołaną wirusem SARS-CoV-2. Stan epidemii, połączony z sytuacją nieodbycia się wyborów w konstytucyjnym terminie, w ocenie Sądu Najwyższego mieści się w zakresie „nadzwyczajnych okoliczności o charakterze obiektywnym”, wskazanych przez Trybunał Konstytucyjny.

Sąd Najwyższy miał również na uwadze, że zmiany w prawie wyborczym wprowadzone powołaną ustawą rozszerzyły możliwość udziału obywateli w głosowaniu w warunkach pandemii, w szczególności przez głosowanie korespondencyjne, co służyło pełniejszej realizacji praw wyborczych obywateli polskich, w tym czynnego prawa wyborczego (art. 62 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), a także zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: demokratyzmu (art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) oraz ciągłości władzy, których Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest gwarantem (art. 126 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Ponadto, z uwagi na fakt, że wybory zarządzane na 28 czerwca 2020 r. odbyły się w następstwie nieprzeprowadzenia wyborów w terminie zarządzonym na 10 maja 2020 r., Sąd Najwyższy za dopuszczalne uznał rozwiązania normatywne gwarantujące zarówno możliwość kandydowania w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. przez osoby, które zarejestrowały swe kandydatury w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r., bez konieczności ponownego zgłaszania ich kandydatur przez 100.000 obywateli, jak również umożliwiające rejestrację nowych kandydatów. Sąd Najwyższy przyjął także w postanowieniu z 12 czerwca 2020 r., I NSW 61/20, że istniała możliwość zaliczenia na poczet wymaganych 100.000 podpisów poparcia podpisów zebranych uprzednio przez kandydata, który jednak nie zebrał wymaganej liczby podpisów w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r. Kandydaci, którzy powtórnie przystąpili do wyborów i kandydaci nowo zgłoszeni nie byli w takiej samej sytuacji faktycznej, dopuszczalne było zatem zróżnicowanie ich sytuacji w odniesieniu do długości kampanii wyborczej, a co za tym idzie – również w określeniu limitów wydatków w tej kampanii (art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej są powszechne, równe, bezpośrednio i tajne (art. 127 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Każdemu wyborcy przysługuje jeden głos o takiej samej sile, a każdy kandydat ma równe prawa w takiej samej sytuacji. Nierówny dostęp kandydatów do środków masowego przekazu nie wpływa na ważność wyborów, dopóki zapewniony jest nieskrępowany (prawnie i faktycznie) pluralizm mediów. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że dobrą praktyką odnoszącą się do procesu wyborczego powinno być neutralne podejście władz publicznych do kampanii wyborczej. Kampania powinna być relacjonowana we wszystkich mediach, zwłaszcza publicznych, w sposób rzetelny. Sygnalizowane w przestrzeni publicznej i w protestach wyborczych naruszenia tych standardów nie przybrały jednak postaci, w której ograniczona zostałaby możliwość wolnego wyboru.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej ważność wyboru Andrzeja Sebastiana Dudy na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonanego 12 lipca 2020 r.

Prokurator Generalny wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej ważność wyboru Andrzeja Sebastiana Dudy na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonanego 12 lipca 2020 r.

Po analizie sprawozdania i wydanych opinii, w szczególności zaś stwierdzonych w nich uchybień, Sąd Najwyższy uznał, że żadne z tych uchybień, jak również wszystkie one łącznie, nie dają podstaw do kwestionowania ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonanego 12 lipca 2020 r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 129 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 324 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

SSN Antoni Bojańczyk .....

SSN Leszek Bosek .....

SSN Paweł Czubik .....

SSN Tomasz Demendecki .....

SSN Marek Dobrowolski	.....
SSN Paweł Książak	.....
SSN Marcin Łochowski	.....
SSN Oktawian Nawrot	.....
SSN Janusz Niczyporuk	.....
SSN Adam Redzik	.....
SSN Mirosław Sadowski	.....
SSN Marek Siwek	.....
SSN Ewa Stefańska	.....
SSN Aleksander Stępkowski	.....
SSN Maria Szczepaniec	.....
SSN Krzysztof Wiak	.....
SSN Jacek Widło	.....
SSN Grzegorz Żmij	.....